

Studiedag 'Helpende Handen, over armoede en gehechtheid'

Provinciehuis Antwerpen, 11 juni 2010

Verslag door Loes Verleyen

"Niets hebben is erg, niets ZIJN is nog veel erger", aldus mensen in armoede.

Eén op vijf kinderen in Europa leeft in armoede en deze cijfers gaan sinds 2008 jammer genoeg in stijgende lijn, door de financiële, economische en sociale crisis. Deze stijging uit zich reeds in de groei van het aantal collectieve schuldbemiddelingen én het aantal leefloners in ons land.

Het uitgangspunt en de rode draad van deze studiedag rond gehechtheid bij generatiearme ouders en jonge kinderen was het boek van Greet Geenen dat tot stand kwam vanuit haar doctoraatsonderzoek dat gesteund werd door prof Corveleyn (hoogleraar klinische psychologie aan de K.U.Leuven en bezieler van de Doorzetters) en Cera .

De voorpagina met het beeldje van Sofie Müller (let op de volwassen hand en het aarzelende voetje) staat symbool voor de grote kwetsbaarheid.

Uniek is dat het onderzoek in de thuissituatie zelf gebeurde, en dat het boek werd nagelezen door hulpverleners in het werkveld én in dialoog met de mensen in armoede zelf (via leesgroepen).

Vanuit een theoretisch kader waarin de begrippen GEHECHTHEID (zij gebruikt hierbij de cirkels van veilige gehechtheid, beperkte veiligheid en de cirkel van desorganisatie van Hoffman, Cooper , Marvin en Powell 1999), SENSIVITEIT en MENTALISEREN centraal staan, reikt zij handvatten voor de praktijk aan en geeft zij beleidsaanbevelingen.

Greet en heel wat professionelen die het boek reeds in de praktijk gebruikten, willen de bestaande mythe "eens onveilig gehecht, altijd onveilig gehecht " uit de wereld helpen: veilige hechting kan wel degelijk groeien in kwetsbare situaties en relaties mits aangepaste ondersteuning, laagdrempelig, langdurig, intensief en met continuïteit in begeleiding en dit vanuit een respectvolle gelijkwaardigheid met oog voor de eigen cultuur van het gezin, met hun sterktes als vertrekpunt en met heel veel luisterbereidheid.

Ook de mensen in armoede hadden die dag een zeer waardevolle inbreng:

- Een paar vrouwen bracht een emotionele getuigenis hoe zij de hulp beleefden. Vanuit hun ervaringen kwamen negen indringende vragen naar de hulpverlening:
  1. "Laat me kiezen waarvoor ik hulp krijg!"
  2. "Geef me inspraak in de beslissingen over mijn kind!"
  3. "Praat met mij, niet over mij!"
  4. "Besef dat hulp vragen moeilijk is , ook als ik hulp wens voor mijn kind!"
  5. "Kan ik je vertrouwen???"
  6. "Luister naar mijn verhaal , maar vraag me niet uit!"
  7. "Leef met mij mee!"
  8. "Zeg ook eens wat goed is!"
  9. "Geef me meerdere kansen! "
- Het koortje van Al arm (de beweging waar armen het woord nemen) bracht het zeer toepasselijke lied van Elly en Rikkert: "Geef me je hand als ik de weg niet vind". Het werd gezongen met heel veel fierheid en uitstraling en werd dan ook onthaald op een applaus van jewelste.

Tot slot namen de beleidsmakers (Jos Geysels, Jo Van Deurzen, Magda de Meyer en Julien Van Geertsom) het woord. Ook zij zijn er zich van bewust dat armoede multidisciplinair moet aangepakt worden, dwz op verschillende domeinen (onderwijs, uitkeringen, cultuur...) Kwetsbare kinderen moeten veilig kunnen starten want armoede is op zich al een inbreuk tegen de mensenrechten; mensen in armoede lijden onder een laag zelfbeeld, onder uitsluiting en stress en gehechtheidsproblemen en geven dit vaak door aan hun kinderen. Kinderen in armoede is een regelrechte schande.

Heckman (Amerikaans econoom °1944) toonde reeds aan dat wanneer je investeert in de vroegste kindertijd van minder bevoorrechten, je een terugverdieneffect (the return of investment) krijgt dat veel groter is dan beleggen op de beurs.

Deze boeiende dag met zijn confronterende gegevens rond armoede wou een pleidooi zijn voor een veilige start voor kwetsbare kinderen en dit via preventieve aanpak.

Moeten we niet stilstaan bij, maar ook aan de slag gaan mét de woorden van Amartya Sen (Indisch econoom en Nobelprijswinnaar in 1998): "De waarde van een samenleving laat zich beoordelen door de mate waarin zij voor de armsten onder haar leden zorgt."

Loes Verleyen, oud-studente Seniorenconsulentenvorming
Dendermonde